

BEZDÁN ANIKÓ

A vadászat néhány kérdéséről a hatályos szabályozás tükrében

*“Az erdőt nem csupán elődeinktől örököltük,
hanem unokáinktól kaptuk kölcsönbe.”*

Az erdő és a benne folyó tevékenység – védelem, a megőrzés és gazdálkodás – közös feladatunk.

Az erdő az egészséges emberi élet alapfeltétele. Jóléti szolgáltatásai közérdekűek, mindenkit megilletnek, és az erdő – mint a gazdaság megújuló természeti erőforrása – évszázadok változásában formálja hazánk tájait, őrzi az élővilág fajtagazdagságát, menedéket, élelmet, felüdülést nyújt.

Közös felelősségünk az, hogy a tulajdonos, a szakember, a természetvédő, és az erdőjáró a fán kívül az erdőt is lássa.

Fontos, hogy minden érintett lelkiismeretes, alapos és egyre magasabb szakmai tudással teljesítse – sokszor nem ok nélkül – féltett kincsünkkel kapcsolatos feladatát. A kulturált, fegyelmezett vadászat azonban nem veszélyeztetheti a vadállományt, nem vezethet az egyre többet érő természeti értékek megsemmisítésére.

A korábbi szabályozás helyébe hazánkban az elmúlt években új szabályozás lépett. Ez részben megváltoztatta a kialakult viszonyokat, részben pedig a problémák ugyanúgy merülnek fel, mint az új szabályozás előtt. Ennek néhány kérdésével szeretnék foglalkozni rövid tanulmányomban.

A vadászat jelentősége

A vadászat mindig fontos természeti és gazdasági szerepet töltött be az ember életében.

Ez azonban mindig változó nagyságú volt. Amíg régen az éhség csillapítása kényszerítette az embert, ma már inkább mint sporttevékenység, élményforrás, természetvédelem részeként említhető meg. Az utóbbira nagy hangsúlyt kell fektetni, hiszen a természet a vad számára élőhely, az ember számára pedig életfeltétel.

A vadászat szenvedély, sport, szakma, a gazdasági tevékenység és a kultúra része, és sok szállal kötődik a művészetekhez, mint például a zenéhez, képzőművészetekhez.

A vadászat komplex, és talán világunk egyik legellentmondásosabb tevékenysége. Kiemelendő feladata a fenntartható fejlődés és a biológiai sokféleség megőrzése, de ugyanakkor veszélyforrás is.

A vadonélő állatok (beleértve a vadászható vadfajokat is) természeti örökségünk részei, ennek megfelelő felelősséggel kell gazdálkodnunk velük.

A vadászat tehát a társadalom számára egyszerre kényszer és engedmény, amelyet a jog engedélyez és az etika fogadtat el.

A vadászat jogi szabályozásának kialakulása, jogrendszerbeli helye

A vadászati jog eleinte mint szokásjog, később szabályozott jogi keretben jelent meg.

A jog rendeltetése az, hogy szabályozza a társadalmi viszonyokat, előírja azokat a magatartási formákat, amelyeket minden embernek be kell tartania.

A jog tulajdonképpen az állami irányítás eszköze, az állam akarata, amely az Országgyűlés által alkotott és elfogadott törvényekben jut kifejezésre.

Ebből következik, hogy a vadászat és vadgazdálkodás tartalmát is jogok és kötelezettségek alkotják. (Részletesen az 1996. évi LV. tv. 2. §)

Kialakulását vizsgálva megállapítható, hogy mindig szorosan kötődött a mindenkor uralkodó érdekviszonyokhoz és tulajdonformákhoz.

A vadászat ősi szabálya az volt, hogy mindig csak a legszükségesebb mennyiséget volt szabad elejteni, mert a mai szóval a "tartamosság" a jövő záloga. A vadászati jog eleinte mint szokásjog, később szabályozott jogi keretként volt jelen jogrendszerünkben.

Az államalapítás előtti időkben közjogi jogosultság volt, tehát a nemzetséghez való tartozás volt a feltétele. Az államalapítás után személyes jogosultság lett, tehát személyre szőtt és nem területhez kötődött. A föld tulajdonjoga és a vadászati jogosultság később sokszor összefonódott és ezáltal privilegizálódott. Csökkent a fennmaradást szolgáló szerepe, de hozzátartozott a természet, a környezet egészségéhez. A vadászat kezdett egyfajta szabályozási funkciót is betölteni a vadállományban. A földesurak akkor országlási feladatukat is otthagyták, hogy a túlszaporodott vadak ne okozzák a természet csökkenését.

A vadászat első írott szabályozása is mint törvény jelent meg Szent László idejében, amely megtiltotta a vadászatot a "mondott ünnepnapokon", megszegőitől lovat, és kutyáját elvették.

Az 1222. évi dekrétum, az Aranybulla már a területről "solymárok, nemesek falvaira szállni ne merjenek" így tiltotta ki a vadászokat.

II. Ulászló 1405. évi ötödik dekrétuma hat vadfajra tiltotta meg a parasztnak a vadászatot, megszegőinek három forint bírságot rótt ki.

Az 1514. évi hetedik dekrétum megszegőit igen súlyos büntetéssel sújtották. A paraszt vagy a hajdú tiltott puskatartásáért kasztrálást vagy halálbüntetést kapott. A vadászati jog nemesi előjoggá vált.

Jó hétszáz év múlva III. Károly 1729. évi dekrétuma jelent meg, melynek 22. cikke az első magyar vadászati törvénynek tekinthető. Itt már hétre emelkedett a tiltott vadfajok száma (szarvas, őz, nyúl, vadkan, fácán, császármadár és fogoly). Ezekre parasztok, polgárok, sőt még a nemesek sem vadászhattak. Megjelent a speciális tilalom: idegenben és mezőn a földbirtokos nem vadászhatott a szaporodási időn belül. Ez nagy lépés volt a vadászati jog korlátozásában; a vadvédelem elvének első igazi megjelenése.

Bevezették a lődíjat és a terület vadászati jogának hasznobérbe adását is, amellett a nemes vad védelme érdekében a ragadozók, többek között a farkas irtását.

Mária Terézia 1767. évi Urbárium tartalmazott első ízben vadkár-elhárítási kötelezettséget. Az 1786. augusztus 21-i vadászati szabályzat a földesurakat kizárólagos vadászati joggal ruházta föl, területüket más nemesek részére bérbeadhatták. A tilalmak: még a sebzett vad sem volt követhető idegen vadászterületre, tilos volt vadászni a betakarításig, szőlőkben a szüretig; a vadorzóval szemben a fegyvert használhatták.

II. Ferenc uralkodásakor még megmaradtak a feudális privilégium egyes elemei, de új tendenciák jelentek meg. A jogi szabályozás a személyi alapról átkerült a földtulajdonú felé. Kibővült a hét tiltott vadfaj a fajdkakassal, pontos tilalmi időket határozott meg, amelynek alapja a szaporodási időszak volt. Az úrbériség megszüntetésével a jobbágyok is nagy földterületek birtokába kerülve a vadászati jogot egyezség keretében átengedték a földesúrnak. A vadászati jogra továbbra is az 1802. évi törvény maradt hatályban, de a jelentős változások egyre sürgették az új vadászati törvény megalkotását.

Az 1872. évi VI. törvény 44. §-a a vadászati jogot a földtulajdon elválaszthatatlan részeként kezeli, hasonlóan a mai szabályozáshoz. A legkisebb vadászterület 100 kh, kivétel a természetes határral elzárt kert, szőlő, sziget. A zárványterületeket bérbe kellett adni. Megtiltotta a sebzett vad idegen területre való követését. A vadászati kihágásokat szigorúan büntették. A sok változás miatt csak 11 évig volt hatályban.

Az 1883. évi XX. törvény a vadászatról már nem mondható rövid életűnek, egészen 1945-ig volt hatályban. Jelentősebb változások: a terület alsó határa 200 kh saját tulajdon esetében, de bérleményként 2000 kh. A községek hat évre adhatták bérbe a terület vadászati jogát. Az orvvadászat megfékezése érdekében korlátozható volt a vadforgalom. A vadászati idenyt követően két héten túl vadhús nem volt forgalmazható. A szabálysértéseket a közigazgatás vette át.

Ez a jelleg egészen 1945-ig megmaradt. A 4640/1945 (VII.14.) ME rendelet folytán a vadászati jog az államra szállt át. A társadalmi rend változása magával hozta a jogalkotás változását is. E szabályozási rendszer alapját az képezte, hogy – összhangban a korabeli társadalmi viszonyokkal – a legfontosabb tulajdoni tárgyak, így köztük a termőföld is, vagy államosításra kerültek, vagy azokra olyan korlátozó rendelkezések voltak hatályban, amelyek a tulajdonnal való szabad rendelkezést gátolták.

Az 1961. évi VII. tv. és módosításai már igyekeztek kijavítani a korábbi szabályozás hibáit, és próbáltak lépést tartani a fejlődéssel.

A vadászati jog sorsának problémáját a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint vadászatról szóló 1997. évi XLVI. tv.-nyel módosított 1996. évi LV. tv. (a továbbiakban: Vtv.) döntötte el, amely az állami tulajdonban levő vad vadászatára vonatkozó jogosultságot a földtulajdonhoz kapcsolta.

A Vtv. 3. §-a szerint: "A vadászati jog, mint vagyoni értékű jog a földtulajdon elválaszthatatlan részeként a vadászterületnek minősülő terület tulajdonosát illeti meg."

A rendelkezés kifejezetten a vad védelmét szolgálja, de nem jelenti azt, hogy a tulajdonos maga is vadászhat, de így némi földbérleti díjhoz mindenképp hozzájut. (Ugyanis az a terület amely vadászterületnek minősül, legalább 3000 hektár kiterjedésű.) Azzal, hogy a jogalkotó végül is a háromezer hektáros kiterjedésű minimális vadászterület mellett fogalt állást, egy bonyolult jogi problémát is meg kellett oldania.

Figyelemmel a magyarországi birtokviszonyokra, két fontos sajátosság emelhető ki:

- a földtulajdoni és földhasználati viszonyok elválnak egymástól, és a használat során az átlagos tulajdoni mértéknél nagyobb egybefüggő területek alakultak ki,
- a tulajdonrendezés magyarországi sajátosságaként az egy főre jutó földtulajdon nagysága átlagosan termőföld esetében a 4 hektárt, erdő esetében pedig a 1,5 hektárt nem haladja meg.

A jogalkotó ezt az ellentmondást úgy kívánja feloldani, hogy a kistulajdonosok esetében háromféle megoldási lehetőséget biztosít:

- 30 hektáronként közös képviselőt választanak,
- vagy a jelenlegi földhasználót bízzák meg képviselőtükkel,
- a távollévő kistulajdonosok nevében a szükséges jognyilatkozatot az önkormányzat jegyzője teszi meg.

A hatályos Vtv. jellegzetes vonásai az alábbiakban foglalhatók össze:

- a vad állami tulajdonban van;
- a vadászati jog a földre vonatkozó tulajdonjogtól nem választható el;
- a földtulajdonos a vadászati jogot a Vtv.-ben és annak alapján kiadott rendeletekben meghatározott feltételek szerint hasznosíthatja, illetőleg köteles hasznosítani;
- a vadászterületen elejtett, elfogott vagy elhullott vad a vadászatra jogosult (földtulajdonos vagy földtulajdonosok vagy általuk a gyakorlásra kijelölt üzemi kezelő) tulajdonába kerül;
- a vadászati jog a természetvédelemmel összehangolt vadgazdálkodás jogát és kötelezettségét is felöleli.

A szabályozás rendszerbeli elhelyezkedésével kapcsolatban az állapítható meg, hogy elkülönült jogterület ugyan, de nem önálló jogág. Mind a polgári jog, mind pedig az agrárjog által szabályozott jogviszonyok mellett más jogágak is érintettek. Így például az államigazgatás (például felügyelet, illetve, hogy ki kaphat fegyvertartási engedélyt, milyen feltételei vannak, ki vadászhat kérdései) vagy a munkajog területe (például a munkaszerződések: alkalmazottak, hivatásos vadász szerződései) vagy a vadászati szabálysértések köre, amely a büntetőjog része, a pénzügyi jog köréhez pedig az adózás, illetékek köre tartozik.

Tulajdonjog a vadon

Hazánkban a vad állami tulajdonban van [Ptk. 128. § (1) bek. és a Vtv. 9. § (1) bek.]

Ez a tulajdon az államot attól függetlenül illeti meg, hogy kinek a tulajdonában áll a földterület, amelyen a vad él.

A tulajdonjog tartalmát a Ptk. X. fejezete részletezi. Elemeiként a birtoklás, használat és hasznosítás, és a rendelkezés jogát állapítja meg. A rendelkezési jog tartalmát a Ptk. 112. § (1) bek. akként határozza meg, hogy: “A tulajdonost illeti meg az a jog, hogy a dolog birtokát, használatát vagy hasznai szedésének jogát másnak átengedje, a dolgot biztosítékkul adja vagy más módon megterhelje, továbbá hogy tulajdonjogát másra átruházza vagy azzal felhagyjon.”

Az állam a vadászati törvényben adott felhatalmazással átengedi a vaddal való rendelkezési jogot a vadászatra jogosultnak. A Vtv. 9. § (4) bek. esetén viszont: “A vadaskertben, vadasparkban tartott vad – a vadaspark fenntartójával kötött eltérő megállapodás hiányában – a jogosult tulajdonában van.”

Ez látszólagos kivételt jelent, azonban itt már nem beszélhetünk szabadban élő állatokról.

A Vtv. 9. § (2) bek. szerint: “A vadászterületen elejtett, elfogott vad (ideértve annak trófeáját is) a hullott agancs, a szárnyas vad tojása, az elhullott vad teteme a jogosult tulajdonába kerül, kivéve ha a más vadászterületről átváltott sebzett vadat a jogosult hozzájárulásával ejtik el. Ez utóbbi esetben a sebzés helye szerinti jogosult tulajdonába kerül a vad.”

Ezzel a rendelkezéssel az eredendően állami tulajdonban lévő vadon más szerezhethet tulajdonjogot, mégpedig az, akit a vadászatra jogosultság megillet.

A más vadászatra jogosult személyek körét a Vtv. 6. §-a határozza meg, amelyre később fogok kitérni.

Fontos megemlíteni a Legfelsőbb Bíróság PK. 5. számú állásfoglalását, amely a Vtv. 9. § (2) és (3) bek-ét az alábbiak szerint módosítja: “A vadászterületen elejtett, elfogott vad annak a jogosultnak a tulajdonába kerül, amelyiknek a vadászterületén az elejtés, elfogás, vagy elhullás történt, feltéve hogy a vadászati jogosultsága erre a vadra kiterjedt. Ilyen jogosultság hiányában a vadon az a más vadászterületen vadászatra jogosult szerez tulajdonjogot, amelyiknek a területéről a vad kiváltott, feltéve, hogy az elejtett, elfogott vagy elhullott vadra jogosult volt vadászni.”

Így tulajdonképpen a vadászatra jogosultság korlátjára hívják fel a figyelmet, amelyet maga a Vtv. a 3. §-ban és a 8. §-ban állít fel (vadfajok és terület vonatkozásában).

Itt figyelhető meg a szoros kapcsolat a vadászati jogosultság és a tulajdonjogi rendelkezések között.

A Vtv. 9. § (3) bek-e rendezi azt az esetet, amikor nem a vadászterületen hullik el a vad. Ekkor az szerez tulajdonjogot, akinek a területéről a vad kiváltott, csak kétség esetére állapítja meg a törvény, hogy a fellelés helye szerinti legközelebbi vadászatra jogosult lesz a tulajdonos.

A tulajdonszerzéssel kapcsolatosan a Vtv. 9. § (5) és (6) bekezdései részletezik, hogy mi minősül elejtésének, illetve elfogásnak, amelyet természetesen a vadászatra jogosult oldaláról jelölnek meg. A Vhr. 4. §-a kiegészíti a korábbiakat azzal, hogy: “A vad elejtésének minősül az utánkereséssel terítékre kerülő vad megsebzése is.”

Az utóbbi jelentheti azt, hogy a leadott első halálos lövés után már elejtettnek minősülő, de nem helyben maradt gímszarvas, dámszarvas, muflon, vaddisznó, őz után kereséssel veszik birtokba, apróvadaknál pedig a már helyben maradási eredményező lövés leadását követően szerzik meg.

A vadászatra jogosultat az alábbi rendelkezésekkel korlátozzák:

- Tilalmi időt állapít meg a vadászati hatóság egyes vadfajtáknál a az állatok kímélete és a szaporodásuk nyugalma érdekében. Ekkor is az azon a területen vadászatra jogosult szerez tulajdont, de ez nem marad büntetlenül.
- A veszélyeztetett vadfajok – amelyek a fajta fennmaradása miatt részesülnek védelemben – elejtése, elfogása esetén az állam szerez tulajdont és a rendelkezési jogot a természetvédelmi hatóság gyakorolja.
- Trófeás vad elejtése esetén a vadászatra jogosult csak a trófeabírálati igazolás birtokában szerezhet tulajdont.
- A vadászatra jogosult csak vadászterületen belül vadászhat, mivel azon kívül a tevékenysége hozzájárulás és még egyéb feltételek meglétének függvénye.

Ezeket a viszonyokat a következő oldalon lévő táblázat szemlélteti.

A vadászati jog és annak gyakorlása

A vadászati jog tartalmát a Vtv. 2–3. §-a határozza meg. Jogok és kötelezettségek összességéből áll, amiből a jogokat az alábbiakban jelöli meg:

- a vadászterületen szabadon élő vadnak az arra jogosult által történő elejtése, elfogása,
- a hullott agancs, valamint a vadászható szárnyas vad tojásának gyűjtése,
- továbbá az elhullott vad tetemének e törvény szerinti elsajátítása

A kötelezettségek pedig a következők :

- a vad, valamint élőhelyének védelme
- vadgazdálkodási kötelezettség.

A Vtv. 3. §-a a vadászati jogot a földtulajdon elválaszthatatlan részeként jelöli meg, ami a terület tulajdonosát illeti. Ezzel a rendelkezéssel az állam vadászati joga a nem állami területeken megszűnik, csak a vad tulajdona marad meg, de az e fölötti rendelkezési jogáról is lemond a Vtv. és a Ptk. korábban ismertetett rendelkezései szerint.

A vadászati jog jellege szerint kétfajta lehet .

Önálló, ha a vadászterület kizárólag egy személy – ideértve a magyar államot is – tulajdonában van [Vtv. 4. § (1) bek. a) pontja], valamint *társult*, ha a vadászterület több személy – ideértve a magyar államot is – tulajdonában van. Egymás közötti viszonyaikra a Ptk. közös tulajdonra vonatkozó rendelkezéseit (139. § – 144. §) kell alkalmazni.

Tulajdonjog a vadon		
Főszabály: állami tulajdon [Ptk. 128. § (1) bek.]		
Védett állat az állam tulajdonában marad, rendelkezésre jogosult a helyileg illetékes természetvédelmi hatóság.		
De a Vtv., mint speciális szabály, a Ptk rendelkezéseivel összhangban ezt az alábbiak szerint módosítja:		
<i>VADÁSZTERÜLETEN</i>		<i>VADÁSZTERÜLETEN KÍVÜL</i>
Vadászatra jogosult	Vadászatra nem jogosult	
<p>I. Elejtett, elfogott, elhullott vad a vadászatra jogosult tulajdonába kerül. Kiegészítés: LB. PK. 5. sz.: Feltéve, hogy a vadászati jogosultság a vadra kiterjed. Ennek hiányában az lesz a tulajdonos, akinek a területéről a kiváltott, feltéve hogy van rá vadászati joga.</p> <p>Tilalmi időben: a vadászatra jogosult szerzi meg a tulajdont, ennek azonban szankciója van.</p>	<p>Az általa elejtett, elfogott vad a vadászatra jogosult tulajdonába kerül, feltéve hogy van rá vadászati joga, ha nincs, azé lesz a tulajdon, ahonnan a vad kiváltott, feltéve hogy van rá vadászati joga.</p>	<p>Ha a vad vadászterületen kívül hullik el annak a vadászatra jogosultnak a tulajdonába kerül, akinek a vadászterületéről odakerült. <i>Kétség esetén</i> a fellelés helye szerinti legközelebbi vadászterület jogosultja a tulajdonos.</p>
<p>II. Ha a sebzett vad nem kerül át más területére, a vadászatra jogosult lesz a tulajdonos.</p>		<p>Ha a sebzett vad átkerül más területére az elejtés, elfogás, elhullás helye szerinti vadászatra jogosult lesz a tulajdonos, feltéve hogy vadászatra jogosultsága erre kiterjed. Ennek hiányában a vad azé lesz, ahonnan az kiváltott (általában a sebzés helye szerinti vadászatra jogosult tulajdonába kerül.)</p> <p>Kivétel: a más területéről átváltott sebzett vad tulajdon jogát csak a vadászatra jogosult hozzájárulásával szerzheti meg a sebzés helye szerinti vadászatra jogosult.</p>

A vadászati jogosultság

A vadászati jog gyakorlati megjelenése a vadászati jogosultság, így a két megjelölés szorosan kapcsolódik egymáshoz. A vadászati jogosultról szóló rendelkezései a törvénynek külön kiemeli a haszonbérlet, aki mind az önálló, mind a társult vadászati jogi formánál megjelenhet.

Az állam a vadászatra jogosultak között speciális helyzetben van, mivel helyette a tulajdonosi jogokat a pénzügyminiszter gyakorolja, a Kincstári Vagyon Igazgatóságon (a továbbiakban: KVI) keresztül, a KVI viszont ideiglenes vagyonkezelési szerződéssel részvénytársaságoknak adja át, amelyek felett felügyeleti jogot az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. (ÁPV. Rt.) gyakorolja.

Ha a vadászterületen belül [amelynek minimális nagyságát a Vtv. 8. § (1) bekezdése határozza meg] több vadászatra jogosult is van, akkor az együttműködés céljából földtulajdonosi jogközösséget hozhatnak létre. Egymás közötti jogviszonyukra a Ptk. közös tulajdonra vonatkozó rendelkezései irányadóak. A kötelezettségek teljesítéséért a jogközösség lesz a felelős.

A vadászatra jogosultak hatósági nyilvántartásába a jogközösség közös képviselőjét jegyzik be. Az 1998. évi LXXVIII. tv. rendelkezése folytán külön meghatalmazás nélkül a hatósági igazolással rendelkező képviselő lép fel a hatóságnál, bíróságnál, harmadik személlyel szemben. E törvény rendelkezéseit megelőzően jogszabály nem rögzítette a képviselők jogállását, ami az eljárásjog szempontjából sok problémát okozott.

A földtulajdonosi közösség képviselőjének nem volt a bíróság előtt jogképessége. Így esetleges per kialakulásakor (pl. haszonbérlettel kapcsolatosan) az összes tulajdonost perbe kellett volna vonni, ami józan ésszel átgondolva is lehetetlen helyzetet teremtett volna. Ugyanis hol kívánják azt a pert megtartani, ahol 5–6000 volt az érintett tulajdonos?!

Az is előfordulhatott, hogy nem földtulajdonosi közösséget hoztak létre a földtulajdonosok, hanem eleve jogi személyiséggel rendelkező szervezetet.

A tulajdonosi közösség és a szervezet viszonyára a Ptk. megbízási szerződésre vonatkozó rendelkezései az irányadóak; nagyon lényeges volt a képviselő jogait és kötelezettségeit precízen rögzíteni, annak érdekében, hogy a szervezet kifelé (pl. hatóság felé) átruházott jogot képviseljen.

Jobb esetben ezt próbálták úgy megoldani a földtulajdonosok, hogy képviseletükkel megbíztak jogi személyt (többségében egyesületként működő vadásztársaságot).

A földtulajdonosi közösség nyilvántartásba vételéhez az alábbiak szükségesek a Vhr. 2. § (4) bek. szerint:

- a vadászati jog gyakorlásának vagy hasznosításának módjáról, feltételeiről szóló megállapodás vagy haszonbérleti szerződés;
- működési szabályzat;
- házi szabályzat 1 példány;
- vadászjeggyel rendelkező vadásztagok esetén a személyek névsora és a vadászjegyek sorszáma.

A vadászati jog gyakorlása

Önálló vadászati jogról akkor beszélünk, ha a vadászatra jogosult

- a törvényben előírt feltételek megléte esetén maga vadászik [ennek is külön feltételei vannak, így pl. szükséges: magyarországi állandó lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgár, akinek vadászatra jogosító hatósági engedélye van (vadászjegy, vadászati engedély) az ő tulajdonában áll a terület, vadász lőfegyver tartására érvényes engedélye van, állami vadászvizsgát tett, nem áll vadászjegyet visszavonó határozat hatálya alatt, érvényes bal-eseti felelősség biztosítással rendelkezik];
- az általa meghívott vadász számára biztosítja a vadászat lehetőségét;
- megállapodás alapján más vadász számára meghatározott fajú és darabszámú vad vadászatát (vendégvadász, bérvadász) biztosítja.

Külön rendelkezés található a magyar állam önálló vadászati jogára nézve, mivel azt csak vagyongazdálkodási vagy haszonbérleti szerződéssel hasznosíthatja. Társult vadászati jog esetében a tulajdonosi jogokat gyakorló szerv az illetékes miniszterrel egyetértésben teszi meg a nyilatkozatot.

A Honvédelmi Minisztérium kezelésében, illetőleg használatában levő területeket érintően a honvédelmi miniszter egyetértése is szükséges. A haszonbérleti szerződés megkötését megelőzően azonban országos napilapban nyilvános pályázat meghirdetése is szükséges.

A társult vadászati jog esetén a vadászatra jogosultnak a vadászterület tulajdonosainak közösségét kell tekinteni, de itt is lehetséges ez a jog átengedése haszonbérleti szerződéssel, vagy vendégvadász, bérvadászattal történő hasznosítás.

A törvény ezt követően tárgyalja a földtulajdonosi közösségek megalakulásának és működésének kérdéseit. A probléma azonban az, hogy a törvény arra pontosan nem ad választ, melyek a kötelező és esetleg ajánlott tartalmi elemei egy ilyen közösséget létrehozó szerződésnek.

Csak arról rendelkezik, hogy a földtulajdonosok a tulajdoni hányad arányában szótöbbséggel határoznak :

- képviselet formájáról, képviselő személyéről,
- vadászterület határának megállapítására irányuló kérelem előterjesztéséről,
- vadászati jog gyakorlásának, hasznosításának módjáról, amelyet a törvény a közösség kizárólagos hatáskörébe utalja, és meghatározza az ezzel kapcsolatos eljárási rendet.

A gyakorlatban nagyon fontos rendelkezni a közös képviselőről szóló határozatban a megbízatása idejéről és terjedelméről, feladatairól, jogairól, kötelezettségeiről. Nélkülözhetetlen a földtulajdonosi közösség működésével kapcsolatban felmerülő kérdésekről rendelkező működési szabályzat megalkotása, mert e nélkül gyakran csődbe mehet a közösség. A megalkotáson felül lényeges, hogy a működési szabályzat elfogadása és módosítása is kizárólagos hatáskörbe kerüljön. A részletesen kidolgozott szabályzat lehetővé teszi, hogy a későbbiekben ne kelljen mindenről külön határozatot hozni.

A szabályzat egy lehetséges vázlata :

1. Személyi, tárgyi hatály.
2. A közösség jogállása.
3. A közösség hatásköre.
4. A tulajdonosok nyilvántartása, jogaik, kötelezettségeik, a közösség működésének általános szabályai.
5. A közös képviselő jogai, kötelezettségei – Így legalább számon kérhetővé válik, hogy mit vállalt, és ő is tudja azt. Megbízatásának célszerű időtartalma 10 év, a vadgazdálkodási ütemterv idejére szól.
Megbízatása megszűnésének objektív (elhalálozás, időmúlás) és szubjektív (lemondás, visszavonás, visszahívás) okainak rögzítése.
Rendelkezni kell, hogy hiánypótlás esetén ki és hogyan végzi el.
Beszámoltatásáról, felelősségéről, visszahívásáról is célszerű rendelkezni.
Kapcsolattartása hatóságokkal és harmadik személyekkel. Beadványok elkészítése, nyilvántartás vezetése, elszámolási feladatai. Díjazásában is célszerű megállapodni.
6. A határozathozatali eljárás rendje:
 - közgyűlés összehívása,
 - képviseleti és tulajdoni jogosultság igazolása,
 - szavazati jog
 - közgyűlés levezetése, jegyzőkönyvezés
 - szavazati arányok megállapítása
 - határozat
 - jogorvoslat
7. Egyéb.

A vadászati jog haszonbérlete

A Vtv. 15. § (1) bekezdése meghatározza, hogy a Ptk. (452–461. §) rendelkezéseit kell a jelen esetben is alkalmazni az e törvényben megjelölt eltérésekkel.

Ennek megfelelően a haszonbérelő a vadászati jog időleges használatára jogosult és ennek fejében köteles haszonbért fizetni a haszonbérbe adónak.

A Vtv. 15. § (2) bekezdése szerint, ha a haszonbérlet tárgya mezőgazdasági földterület, csak akkor terjed ki a haszonbérlet, ha a felek kifejezetten ebben megállapodtak.

A szerződés alanyai :

1. haszonbérbe adó (önálló, vagy társult vadászati joggal rendelkező)
2. haszonbérbe vevő, aki:
 - vadászjeggyel rendelkező tagokból álló egyesület
 - vadásztársaságok vadászjeggyel rendelkező érdekképviseleti szerve
 - illetve kizárólagosan belföldi tulajdonban levő mező- vagy erdő birtokossági ágazatba sorolt gazdasági társaság, közhasznú társaság, szövetkezet, erdő birtokossági társulat, feltéve ha a vadászterület több mint felét mezőgazda-

sági, erdőgazdálkodási, vagy természetvédelemmel összefüggő gazdasági tevékenység folytatása céljából használja.

A Vtv. 16. § (1) bekezdés c) pontja kiemeli, hogy kizárólagosan belföldi tulajdonú szervezet tagjai lehetnek haszonbérletk.

A (2) bekezdés korlátozása szerint viszont egy haszonbérlet csak egy vadászati jogra köthet szerződést.

A szerződés alanyaival kapcsolatos problémával foglalkozik a Legfelsőbb Bíróság 1998/529. számú határozata. E szerint: *“A vadászati jog hasznosításából származó – más szerződő felek között létrejött szerződés alapján járó – haszonbérleti díj átengedését az önkormányzat nem igényelheti”* [1961. évi VII. tv. 32. §, 1990. évi LXV. tv. 82 § (1) bek. f) pont, 43/1993. (VII. 2.) AB sz. határozat].

Az alperes – mint vadászati jog üzemi kezelésben történő hasznosítására kijelölt szerv – a megyei 1. sz. vadászterületet – amelyből 3441 hektár a városi önkormányzat felperes közigazgatási területére esik – 1980-ban haszonbérbe adta a C. Mgtsz. Vadásztiársaságnak.

A felperes módosított keresetében 2.288.054.-Ft, 1992–1994. évi haszonbérleti díj megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az I. fokú bíróság a felperes keresetét elutasította, a II. fokú bíróság azonban megváltoztatta ezt döntést, és kötelezte az alperest 1.064.000.-Ft és kamata, valamint 1.223.441.-Ft és kamata megfizetésére. A II. fokú bíróság ítéletét a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 82.§-a (1) bekezdésének f) pontjára alapította, amely szerint az önkormányzat közigazgatási területén a vadászati jog értékesítéséből származó bevétel az önkormányzat saját bevételét képezi. Az alperes – mint a vadászati jog haszonbérbeadására kijelölt szerv – a kapott haszonbért e törvényi rendelkezés alapján köteles kiadni a felperes részére.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, kérve az ítélet hatályon kívül helyezését, és az I. fokú bíróság ítéletének helybenhagyását. A felülvizsgálati kérelemben kifejtett jogi álláspont szerint a II. fokú bíróság tévesen értelmezte a vonatkozó jogszabályokat és az Alkotmánybíróság 43/1993. (VII. 2.) AB sz. határozatát. Helyes értelmezés mellett ugyanis a vadászati jog hasznosításából származó bevétel csak akkor képezi az önkormányzat bevételét, ha van olyan terület, amelyen vadászati jog hasznosítására az önkormányzat jogosult.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A II. fokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az általa egyébként helyesen felhívott jogszabályok és az Alkotmánybíróság 43/1993. (VII. 2.) AB sz. határozatának téves értelmezésével azonban helytelen jogi álláspontot foglalt el, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az Ötv. 82. §-a (1) bekezdésének f) pontja megalapozza az önkormányzatoknak azt a jogát, hogy a vadászati jog értékesítésére jogosult más jogalanyoktól a kapott haszonbér átengedését követelhessék.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint helyes értelmezés mellett az Ötv. 82. § (1) bek. f) pontja alapján csak akkor minősül vadászati jog értékesítéséből származó bevétel az önkormányzat saját bevételének, ha maga az önkormányzat lenne jogosult a vadászati jog hasznosítására, vagyis ha ő maga lenne a haszonbérbeadó. Erre azonban az önkormányzatnak a perbeli időszakban az erdőkről és vadgazdálkodásról szóló

1961. évi VII. tv. módosított 32. §-ának (1) bekezdésében írt külön törvényi rendelkezés hiányában nem volt lehetősége. Az Ötv. 82. §-a (1) bekezdésének f) pontja nem tekinthető olyan kifejezett jogszabályi rendelkezésnek, amellyel az állam átengedte volna az önkormányzatoknak a vadászati jog hasznosításából származó bevételt.

Arra tehát az önkormányzatnak nincs joga, hogy a más szerződő felek között megkötött szerződés alapján járó szerződéses ellenérték (haszonbérleti díj) átengedését igényelje. A 8005/1991.(F.M.É. 22.) FM-tájékoztatóban kifejtett ezzel ellentétes állásponttal a Legfelsőbb Bíróság nem ért egyet.

Csak megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy az Alkotmánybíróság 43/1993. (VII. 2.) AB. sz. határozata nem tartalmaz ezzel ellentétes álláspontot, mert az Alkotmánybíróság azt rögzítette, hogy az Ötv. 82. §-ában felsorolt bevételek csak akkor képezik az önkormányzatok saját bevételeit, "ha van ilyen bevételük". Az Alkotmánybíróság egyébként nem foglalt állást az Ötv. 82. §-a (1) bekezdésének f) pontja mikénti értelmezésével kapcsolatban, hanem – alkotmányellenesség hiányában – jogalkalmazói jogértelmezésre utalta a kérdést, tekintettel arra, hogy "a jogalkalmazás hivatott eldönteni, hogy a konkrét jogviszonyokban az ellentétet (látszólagos ellentétet) hordozó rendelkezések közül melyik törvényhely alkalmazásával kell eljárni."

A Legfelsőbb Bíróság a konkrét ügyben az I. fokú bíróság jogszabályértelmezésével értett egyet, míg a II. fokú bíróság jogi álláspontját tévesnek találta. Ezért a Pp. 274. §-ának (4) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül hozott ítéletével Pp. 275/A. §-ának (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és az I. fokú bíróság ítéletét hagyta helyben.

A szerződés alakszerűsége:

A Ptk. által a haszonbérleti szerződésre előírt alakszerűségi követelmény, azaz az írásbeliség a vadászati jog haszonbérlete esetén is irányadó.

A szerződés tartalma:

A korábbi haszonbérlet elővásárlási jog illeti meg. Gyakorlására a Ptk. elővásárlási jogra vonatkozó rendelkezései az irányadók. Tulajdonképpen a haszonbérletbe vevőhöz intézett egyoldalú nyilatkozatával a szerződést meghosszabbíthatja, az új ajánlatot magáévá teheti. Amennyiben elővásárlási jogát figyelmen kívül hagynák, kérheti a bíróságtól jogosultságának, illetve a szerződés érvénytelenségének megállapítását.

A szerződés kötelező tartalmi elemeit a Vtv.17. § (1) bek. állapítja meg.

A szerződésnek tartalmaznia kell :

- becslés alapján a haszonbérbe adás időpontjában a vadászterületen élő vadállomány faj- és darabszámát;
- a vadászterületen található vadgazdálkodási és vadászati létesítmények leírását, azok tulajdoni, illetőleg használati viszonyait, a létesítési, illetőleg a fenntartási költségek viselését;
- a haszonbérlet kötelezettségvállalását arról, hogy a haszonbérleti szerződés időtartama alatt a vadállományt a jóváhagyott vadgazdálkodási üzemtervnek megfelelő szinten tartja;

- a szerződésben foglaltak teljesítésének biztosítására szolgáló mellék-kötelezettség vállalását;
- hasznobérleti díj mértékét.

Fontos rendelkezése a törvénynek ugyanezen szakasz második bekezdése, amely a díj mértékét illetően tartalmaz megszorítást: “A hasznobérleti díj mértékét az adott vadászterület vadállományának összetételére, a terület hasznosítási módjára tekintettel kell megállapítani.”

Ha a szerződés tárgya mezőgazdasági művelés alatt álló terület is, akkor célszerű a hasznobér mértékét úgy meghatározni, hogy az

- aranykorona értékenként fix összegű legyen,
- vagy természetben határozzák meg azt, így például aranykorona értékenként meghatározott mennyiségű terményt (például búzát) szolgáltatson a hasznobérli a hasznobérbe adónak.

Az utóbbi módon történő meghatározás különösen előnyös lehet ha a hasznobérli személye a Vtv. 16. § c) pontjában megjelölt szervezet.

A szerződés jóváhagyása:

A hasznobérleti szerződések az aláírástól számított 60 napon belül a vadászati hatóságnak jóváhagyás végett be kell mutatni, és mellékelni kell a vadgazdálkodási ütemtervet is. Ezek együttesen kérelemnek is minősülnek a hasznobérli nyilvántartásba vételére.

A hatóság a jóváhagyás során vizsgálja az egy főre eső terület nagyságát, amelynél a minimális értéktől kivételesen eltekinthet, de a 100 hektáros alsó határ megállapítása esetén is legalább 30 főnek kell a hasznobérbe vevői oldalon állnia. (30 fő együttműködése viszont rendkívül problémás lehet, nem biztos, hogy nehézség nélküli).

A vadászati hatóságnak a határozata bírósági úton megtámadható, ami kedvezőbb esetben a határozat megváltoztatását is eredményezheti.

A szerződés megszűnései:

- a határozott idő lejár (amiben a szerződő felek megállapodtak), ennek hiányában az ütemterv érvényességi ideje, azaz 10 év, mint határozott idő jár le. A határozatlan időre kötött szerződés ugyanis bizonytalanságot eredményezne. A hasznobérli befektetései és hosszú távú gazdálkodási szempontjai elbizonytalanodnának a jogviszony bármikor történő megszüntethetősége tükrében. Nem igaz, hogy a határozatlan idejű szerződés a hasznobérli tiszteséges és szakszerű gazdálkodásra ösztönzi, ez csak akkor lenne elvárható, ha ez idő alatt valóban sajátjaként gazdálkodhatna. Nem véletlen a Ptk-nak a termőföldek esetében is a határozott időre vonatkozó meghatározása.
- hasznobérli megszűnik (3 hónap után; ha a jogutód igényét nem érvényesíti, akkor ezt követő 30 nap után; a jogutód 3 hónapon belül egyoldalú nyilatkozatával változatlan feltételek mellett folytathatja a joga gyakorlását, feltéve, ha az ehhez szükséges törvényi feltételekkel rendelkezik).
- közös megegyezéssel.

A rendes megszűnési okokat tekintve a törvény rögzíti azt is, hogy az okszerű gazdálkodás mértékéig az új haszonbérelő köteles megtéríteni a korábbi haszonbérelő által létesített vadgazdálkodási, vadászati rendeltetésű létesítmények, berendezések ellenértékét.

Ezek körét a 28/1996 (X.10.) FM rendelet 10 §-a szabályozza, amelyek a következők:

- vadetető, szóró, sózó;
- mesterségesen létesített vaditató, illetőleg dagonya;
- épített les;
- vadkárelhárító kerítés;
- vadaskert kerítése;
- nem szállítható vadbefogó;
- a vadászterületen található apróvad tenyésztési létesítmények.

A Vtv. 16. § (3) bekezdésének célja az elvitel helyett azok visszahagyása és ellenértékük megtérítésének előtérbe helyezése. (Természetesen ez nem luxusszintű berendezésekre vonatkozik, mivel az nem szolgálná az okszerű gazdálkodás körét, hanem a szükséges és hasznos berendezések körére utal, illetve azok élettartamának és állapotának megfelelő árra.)

A jogszabály nem említi a vadászházat a vadászati rendeltetésű létesítmények, berendezések között. Az új vadászgazda így nem köteles azt átvenni és értékét megtéríteni, az tulajdonképpen megállapodás tárgya.

A szerződés rendkívüli felmondása Vtv. 17. § (4) bekezdése szerint:

- a haszonbérleti szerződésben vállalt, valamint az e törvényben írt kötelezettségeit a teljesítésre megfelelő határidőt tartalmazó felszólítás ellenére sem teljesíti, és ezáltal a vadászati jog szakszerű hasznosítását a mező-, és illetőleg erdőgazdálkodás, a mesterséges vizekben folytatott halászat, valamint a természetvédelem érdekeit súlyosan veszélyezteti (ez jogi garancia a haszonbérbe adó földtulajdonos kezében a vadállomány védelmére);
- a vadászati jogot alhaszonbérletbe adja (a vendégvadászat és a bérvadászat nem minősül ennek);

A rendkívüli megszűnés esetén a törvény nem tartalmazza a jogkövetkezmények felszólását. Így a Vtv. 15. §-a szerint a Ptk. rendelkezései lépnek be, amelynek 457. § (3) bekezdése azt mondja ki, hogy:

- ha a haszonbérelő 3 napon belül nem veszi tudomásul az azonnali hatályú felmondást a haszonbérbe adó további 8 napon belül bírósághoz fordulhat
- ha nem így jár el a felmondás hatályát veszti.

A (4) bekezdés még azt is előírja, hogy a felmondás csak írásban érvényes.

Megmagyarázhatatlan viszont az, hogy ha valaki úgy dönt, hogy termőföldjét 10 évre haszonbérbe adja, a haszonbérelő pedig szerződés szerint megfizeti a haszonbérleti díjat és jogszerűen, és szakszerűen gazdálkodik, a haszonbérleti szerződést nem lehet felmondani arra hivatkozással, hogy a bérbeadó meggondolta magát, és talán mégis előnyösebb lenne az ingatlanát más célra hasznosítani, vagy haszonbérlet nélkül elad-

ni. Polgárjogi és általános jogállamisági alapelv, hogy a szerződéseket be kell tartani. Ezzel ellentétes álláspont ahhoz vezet, hogy a polgárok elbizonytalanodnak abban, hogy az állam valóban garantálja-e a szerződések betartásához és a forgalom biztonságához fűződő alapvető társadalmi igényt.

A vadászati jog kényszerhasznosítása

Utalással a vadászati jog tartalmára, az nemcsak jogokat, hanem kötelezettségeket is jelent. A tulajdonosok egyik ilyen kötelezettsége a hasznosítás. Ha erről felszólítása ellenére sem rendelkeznek, akkor a vadászati hatóság határozattal dönthet a vadkárok megelőzése és a vadállomány védelme érdekében (tehát csak kivételesen, ha a törvényi feltételeknek nem tesznek eleget).

A Vtv. 27. § (1) és (2) bek-e szerint a következők szerint járhat el:

- megállapítja a vadászterület határát;
- elrendelheti, hogy a vadászterületnek minősülő föld tulajdonosa – társult vadászati jog esetén annak tulajdonosai – a vadászati jog hasznonbérbe adásáról a vadászati hatóság által megállapított határidőig kössön szerződést, mely határidő elmulasztása esetén a hasznonbérleti szerződést a vadászati hatóság képviselője az érintett tulajdonosok törvényes képviselőjeként köti meg.

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága a 1302/b/1996/3 sz. határozatában 1997. december 22-én *alkotmányellenesnek* mondta ki az 1996. évi LV. tv. 27. § b) pontját, és ezt 1998. december 31-i hatállyal *megsemmisítette*.

Az alkotmánybírósági megsemmisítés indokolása szerint a tv. 27. § (1) bekezdésének b) pontja “második fordulatóban meghatározott intézkedés elvonja az érintett ingatlantulajdonosok rendelkezési jogát, mivel ex lege törvényes képviseleti jogot biztosít a vadászati hatóságok számára, amelynek képviselője az ingatlantulajdonosok helyett jogosult megkötni a hasznonbérleti szerződést a vadászati hatóság által kiválasztott hasznonbérllővel és a vadászati hatóság által megállapított időig. Kivételesen alkalmazott végső eszközként még a rendelkezési jog elvonása is alkalmazható lenne, de csak kizárólag akkor, ha azt a törvényalkotó megfelelő garanciákkal veszi körül.”

Így a törvény a módosítás folytán pótolja azokat a garanciákat, amelyek a hatósági kényszerintézkedéssel összefüggésben csak a legszükségesebb mértékig korlátozzák a tulajdonos rendelkezési jogát. A vadászati jog kényszerhasznosításáról rendelkező közigazgatási döntési jogköröket meghatározó szabályok pedig kiegészültek azokkal a szempontokkal, illetve mércével, amelyek alapján a döntés jogszerűsége a jogorvoslati eljárás keretében felülvizsgálható:

- megállapíthatja a vadászterület vadgazdálkodási üzemtervét,
- megállapíthatja a vadászterület éves vadgazdálkodási tervét,
- gondoskodhat az időszerű vadgazdálkodási,illetőleg vadvédelmi mnkálatok elvégzéséről,
- hatósági vadászatot rendelhet el.

Amennyiben az érintett tulajdonosok a vadgazdálkodási üzemterv érvényességének lejárátát megelőző 60. napig nem hoznak érvényes határozatot, a vadászati hatóság –

bármely tulajdonos kérelmére – elrendelheti a vadászati jog kényszerhasznosítását, az erről szóló határozatát a vadászati hatóság 15 napon belül hozza meg. Ezt a határozatot közszemlére tétel útján is közzölheti, vagy fellebbezésre tekintet nélkül azonnal végrehajthatóvá nyilváníthatja. *(Megjegyzés: mindezek lehetőségek, de nem kötelezettségek a vadászati hatóság kezében arra, hogy kikényszerítse a hasznosítást a tulajdonosoktól. Ez azonban a törvény céljával nehezen egyeztethető össze, mivel egyes földtulajdonosok javára kivétel tételére adhat alkalmat.)*

Szankciós jellegű rendelkezés a Vtv. 27. § (4) bek., miszerint, ha a hasznosításról a jogosult nem gondoskodik, és kényszerhasznosításra kerülne sor, akkor az elejtett vad, illetve annak trófeája értékesítéséből származó bevételből a felmerülő költségeket meghaladó részre tarthat csak igényt. *(Megjegyzés: Gyakran azonban a költségek felmésztk az értékesítésből származó teljes összeget, így a jogosultnak igénye nem lehet, ellenben vele szemben igény keletkezik a nem fedezett költségész vonatkozásában.)*

Összegész

A magyar erdő jövőbeni sorsa, egészsége – többcélúsága, természet-közelsége, tulajdonlása, a benne folyó gazdálkodás – minden magyar állampolgárt érdekelhet, és több mint hétszázezer erőtulajdonost érint, több erdőszakembernek biztosít munkát.

Szükséges a felelős és etikus tulajdonosi magatartás, a távlatos gondolkodás, a szakszerűség érvényesülésének segítése.

Társadalmi érdek az erdők stabilitásának fenntartása.

Az új vadászati törvény lehetőséget adott arra, hogy a földtulajdonosok közvetlenül maguk gyakorolják a vadászati jogukat. Ezzel a lehetőséggel azonban nem mindenki tudott élni, mivel gyorsan kellett cselekedni, és kevés volt az információ. Sokak szerint nem volt elegendő idő a törvény áttanulmányozására, megértésére, és a végrehajtási rendelete is később jelent meg (1996. VI. 18. Az Országgyűlés általi elfogadás, és 1997. III. 1-től hatályos tv.)

A megalakulás nehéz feladata akár vadásztársaság, akár földtulajdonosi közösség esetén is az összhang megteremtése a vadgazdálkodás és a földtulajdonosi érdek között volt. Előfordult, hogy még a területek tulajdonosai sem ismerték igazán a társasághoz tartozó terület adottságait (pl. vadeltartó képességét, ami a vadászati ütemterv elkészítéséhez nélkülözhetetlen).

A vadászat viszont egyre drágább “szórakozás”. Szűkül az a réteg, mely megengedheti magának, hogy vadásszon. Sokszor a magyar vadásztársaságok is kényszerből értékesítik a vadászati lehetőségeiket, annak érdekében, hogy a tagság is vadászhaszon, azonban ennek is tetemes ráfordítás áll a háttérben. A szállás, az utazás, ellátás megfelelő színvonalú biztosítása nem egyszerű feladat, az infrastruktúra kiépítése sok pénzbe kerül.

Ebben a helyzetben azonban sok veszélyt láthatunk. Félő, hogy aki meg tudja fizetni a drága fegyvert, felszerelést, tagdíjat, vadászjegyet, az már nem a magyar vadászat érdekeit tartja szem előtt, hanem azt, hogy mit kap a pénzéért.

A rendszerváltás utáni átalakulás nem tett jót a magyar vadállománynak, és a magyar vadászat hírnevének. Az egykoron vadászati nagyhatalomnak számító Magyaror-

szág már nem olyan vonzó a külföldi vendégvadászok körében, mint régen. A vadlét-szám apad, miközben egyre nagyobb verseny bontakozik ki a vadászturizmusban.

Az állam bábáskodása megszűnt a vadászat felett, a korábban vadparadicsommá alakított állami vadászterületek megnyíltak, privatizálták őket. A felmérések szerint ma már hiányzik a vadállománynak az a bázisa, amely az elmúlt évek veszteségeit pótolhatná.

Tudatos, tervszerű, és szigorúan ellenőrzött erődgazdálkodás szükséges. Fel kellene oldani a vadászat és természetvédők ellentétét.

A kistulajdonosok érdekelttségére is nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani.

A külföldiekkel érzékelteni lehetne, hogy "minden értük van" (ez a rentábilis gazdálkodás feltétele lehet).

Sok-sok kérdés vár még megoldásra, de amíg erdők lesznek, lesznek erdőügyek és nem mindegy viszont, hogy azok erdőépítők, vagy erdőrombolók.

Felhasznált irodalom

Magyar Mezőgazdaság, 1996. VII. 10., 6. p.

MIKÓ ZOLTÁN – VAJAI LÁSZLÓ – CS. NAGY ANIKÓ: *A vad védelméről, vadgazdálkodásról szóló törvény*. Cent könyvek, Bp. 1996.

Nimród, 4/1997. 4. p.; 5/1997. 5. p.; 9/1997. 4. és 12. p.; 3/1999. 4. és 12. p.; 9/1999. 4. p.)

Számadás, 1996. X. 31., 21. p.; 1998. II. 26., 3. és 6. p.; 1999. IV. 8., 21. p.; 2000. VI. 08., 7. p.

ZOLTÁN ÖDÖN: *A magyar vadászat jogi rendje*. Bp., 1978.

ZOLTÁN ÖDÖN: *A vadászati törvény elé*. Magyar Jog 7/1993.

ZOLTÁN ÖDÖN: *A vadgazdálkodás és a vadászat jogi rendje*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Bp., 1997.

ANIKÓ BEZDÁN

ÜBER EINIGE FRAGEN DER JAGD IM SPIEGEL DER
WIRKSAMEN REGELUNGEN

(Zusammenfassung)

Die Verfasserin nimmt die geschichtliche Entwicklung der Jagdrechtsnormen und ihren Platz im Rechtssystem als Ausgangspunkt ihrer Abhandlung. Die Analyse der gegenwärtigen Lage basiert in erster Linie auf den wirksamen Rechtsnormen und der richterlichen Praxis. Es wird dabei auf grundsätzliche Fragen wie Eigentumsrecht des Wildes, Jagdrecht und Jagdrechtsausübung eingegangen.

Die Pachtung des Jagdrechtes, insbesondere Partner und Inhalt eines Pacht-vertags, das Lösen des Vertrags und nicht zuletzt die Probleme der Zwangsnutz-anwendung des Jagdrechts bilden je einen weiteren Punkt der Analyse. Zum Schluss wird in einem kurzen Resümee auf die Erforderlichkeit von rechtlichen Garantien für eine zukunftsorientierte Denkweise hingewiesen.